

Una nació, una selecció

Pensament polític als Països Catalans, 1714-2014

JAUME RENYER i ENRIC PUJOL (DIRS.)

JAUME RENYER i ENRIC PUJOL (directors)

Pensament polític als Països Catalans, 1714-2014

Ed. Pòrtic. Col. Temes Contemporanis. Barcelona, 2007. 364 pàgines.

XAVIER DíEZ

És habitual, en tot ressenyador, cedir a la temptació de llegir en diagonal textos concebuts com a eina de consulta. Això no ocorre amb l'obra dirigida per Renyer i Pujol. Si no passa desapercebuda és perquè permet la connexió amb el debat polític actual, en una època amb dogmes en retirada, i on, per enèsima vegada, ens veiem abocats a refer esquemes i visions d'un país sisífic, en (re)construcció permanent.

El llibre recull les ponències i comunicacions del Congrés «Pensament polític als Països Catalans: història i prospectiva, 1714-2014», celebrat a Lleida el 2006. Tot i la inevitable diversitat quant a naturalesa, format, extensió i interès de les intervencions, els autors acaben mantenint idees transversals i sinèrgiques. La creació d'aquest lloc comú es fa difícil de sostreure del moment històric d'emergència, auge i desil·lusió d'un procés estatutari on la nació

quedà relegada a un farragós redactat de preàmbul. Tot plegat es pot reduir a dues qüestions: existeix un pensament polític específic dels Països Catalans?, i quins serien els seus trets?

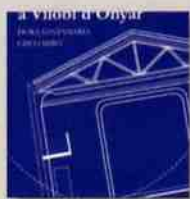
Sense explicitar-ho, els autors contesten afirmativament a la primera pregunta. A la segona, ho fan en funció de la seva condició d'historiadors, polítics, sociòlegs o periodistes, amb acords i discrepàncies. El pensament polític del país és homologable al de qualsevol nació occidental equivalent, amb el plus afegit que la complicada història dels Països Catalans ha obligat els nostres pensadors a fer-se més preguntes, i a buscar més respostes del compte.

Els compiladors han sabut conjurar el perill de dispersió. Amb criteris cronològics, han dividit les intervencions en àmbits diferents, que corresponen a l'ampli ventall de les ideologies que més han caracteritzat el país: estat, nació i construccions protodemocràtiques, federalisme/republicanis-

JOAN OLÒRIZ
L'Institut de Segon Ensenyament de Girona (1845-1900)
CCG Edicions. Girona, 2008.

Un recorregut històric que revisa l'origen i la consolidació d'aquest centre educatiu, que es va convertir en un referent per a la docència i va marcar la joventut de molts gironins. Escrit per l'historiador i actual regidor d'IC-V de l'Ajuntament de Girona.

DORA SANTAMARIA i CISCO MIRÓ
Un segle de teatre a Vilobí d'Onyar
Ajuntament de Vilobí d'Onyar, Salitja i Sant Dalmai i Josep-Maria Pascual. Girona, 2007.

Hi ha pobles on el teatre es porta a la sang i que tenen una història antiga de grups disposats a animar una festa major o un festival de fi de curs amb propostes divertides i agosarades.

JOSEP VALLS
Vilafant, cuina i societat
Brau Edicions, Ajuntament de Vilafant, 2007. 237 pàgines.

D'uns concorreguts cursos de cuina a Vilafant, impartits per Dani Duran i Ferran Prats entre l'any 2000 i el 2007, en va sortir un llibre que constitueix una prova de l'actual interès per la cuina i un sensacional recull de receptes culinàries.

JESÚS CULEBRAS
Foixà
Diputació de Girona. Quaderns de la Revista de Girona. Girona, 2008. 96 pàgines.

Una monografia del municipi empordanès que s'inicia amb la romanització, té apartats dedicats a la República i la Guerra Civil, i acaba amb les perspectives de futur del poble. Capítols breus, amb explicacions concises i moltes fotografies.

JORDI FONT i SALOMÓ MARQUÈS
Diari de guerra del mestre Miquel Oliveras i Casas
Diputació de Girona. Col·lecció Josep Pla. Girona, 2008. 149 pàgines.

Transcripció íntegra del diari de guerra d'un soldat al front durant la Guerra Civil, entre l'abril de 1938 i el maig de 1939. Del tedi a les angoixes, de les pors a l'esperança. L'obra inclou dos estudis preliminars.

me, conservadorisme i liberalisme, nacionalisme/independentisme contemporani, ideologies emancipadores i –potser la més seductora– ideologies emergents.

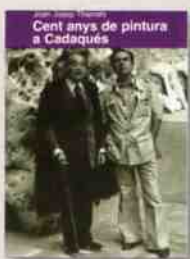
Tornant a la primera qüestió, l'existència d'un pensament polític català, ens plantejem l'existència dels Països Catalans com a subjecte nacional, situació similar a l'experimentada amb la polèmica de Frankfurt. La realitat ja era inqüestionable quan Jordi Casassas coordinà *Els intel·lectuals i el poder a Catalunya*, obra de referència de fa una dècada. Amb aquest nou llibre se'n fa l'enèsima constatació. Amb una peculiaritat: la qualitat, pel que fa a elaboració intel·lectual i capacitat d'anàlisi, evidència que juguem a primera divisió, i entre els vint-i-cinc autors podríem trobar components per a una selecció acadèmica amb nivell de campionat mundial. Només cal fer una ullada a algunes de les intervencions, que homologuen

amb dades concretes teoria i praxi política de les institucions protodemocràtiques, o trenquen estereotips sobre idees i ideòlegs, o palesen la capacitat de contemplar desacomplexadament una tradició republicana de llarga durada. I pel que fa al present, matèria que més interessa els historiadors, les anàlisis sobre democràcies digitals i involucions polítiques postmodernes, i les especulacions sobre *globalitarismes* i antiglobalitzadors, permeten veure que la selecció catalana es manté en un estat de forma excel·lent.

En tot cas, una obra recomanable per a periodistes, columnistes i en general persones preocupades per tenir una visió global de la realitat i que cerquen respostes a massa preguntes.

Existeix un pensament polític específic dels Països Catalans?

JOAN JOSEP THARRATS

Cent anys de pintura a Cadaqués

Parsifal Edicions. Barcelona, 2007. 242 pàgines.

Reedició d'una obra que el prologuista, Ricard Mas, qualifica de «llibre-torrent», i on es barregen d'una manera inclassificable la crònica, el reportatge, l'entrevista, les llistes o el diccionari biogràfic.

JORDI CORTÉS I ROSER SERRA

Pals

Quaderns de la Revista de Girona. Diputació de Girona i Fundació Caixa Girona, 2008. 96 pàgines.

Una aproximació escrita per dos llicenciats en geografia i història que es dediquen a l'ensenyament. Amb capítols dedicats a Radio Liberty, els litigis amb els límits de Begur, la producció d'arròs o la vida associativa.

J. COLOMER, E. COSTA, M.C. DOMÈNECH I P. LLORENS

Fontcoberta

Quaderns de la Revista de Girona. Diputació de Girona i Fundació Caixa Girona, 2008. 96 pàgines.

Una obra a quatre mans que repassa la història, les festes, els ecosistemes, els topònims, les tradicions i les llegendes d'aquest municipi del Pla de l'Estany, que inclou Vilavenut i la urbanització de Melianta.

LAURINE ROUSSELET

El respir

Llibres del Segle. Gaüses, Empordà, 2008. 103 pàgines.

Bernat Noël diu que el vers de Rousselet «és el fragment d'una fractura les arestes de la qual esgarrapen l'espai de la llengua per tal de posar-lo en cru i nu». Manuel Costa-Pau ha traduït aquesta obra agosarada amb fidelitat i sense rebaixar ni un bri la seva radicalitat.

PERE TRIJUEQUE

La gent de la vila de Palamós, 1562-1950

Ajuntament de Palamós i Museu de la Pesca de Palamós, 2008. 344 pàgines.

Reedició d'una aproximació demogràfica i històrica a Palamós que ha tingut la virtut de connectar l'erudició dels arxius amb la curiositat popular. Trijueque és un pou de ciència i un investigador incansable.